

Sygn. akt III PK 200/19

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z powództwa P. P.

przeciwko M. S.

o odszkodowanie, odprawę pieniężną, ekwiwalent za urlop, wynagrodzenie, diety, ryczałty i sprostowanie świadectwa pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 17 listopada 2020 r.,

na skutek skarg kasacyjnych pozwanego i powoda od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w O.

z dnia 12 sierpnia 2019 r., sygn. akt V Pa (...),

1. odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych,

2. znosi wzajemnie koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 stycznia 2019 r., IV P (...) Sąd Rejonowy w O. zasądził od M. S. (pozwany) na rzecz P. P. (powód) kwotę 1.315,17 zł tytułem odszkodowania za nieprawne rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia, kwotę 2.710,26 zł tytułem ekwiwalentu za urlop, kwotę 15.556,50 zł tytułem wynagrodzenia, kwotę 16.926,78 zł tytułem diet oraz kwotę 2.902,55 zł tytułem ryczałtów za noclegi. Od powyższych kwot Sąd Rejonowy zasądził na rzecz powoda ustawowe odsetki od 24 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy nakazał także pozwanemu sprostowanie świadectwa pracy powoda w zakresie dotyczącym wykorzystanego urlopu

wypoczynkowego w pozostałym zakresie powództwo oddalił i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód był zatrudniony u pozwanego na stanowisku kierowcy i w zakresie jego obowiązków służbowych leżało wykonywanie przewozów osób na trasie Polska-Holandia-Polska. Strony zawarły umowę o pracę, w której określiły wymiar czasu pracy na ½ etatu oraz wynagrodzenie. Pozwany nie prowadził jednak ewidencji czasu pracy powoda, a jedyne wynagrodzenie jakie powodowi wypłacał wynosiło 350 zł za wykonany kurs. Strony nie ustaliły jednoznacznie co pokrywa wskazana wyżej kwota.

Sąd Rejonowy ustalił także, że powód nie miał zapewnionego noclegu na terenie Holandii oraz nie otrzymywał jednoznacznie wyszczególnionych należności z tytułu diet za podróż służbową. Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika również, że pozwany rozwiązał z powodem stosunek pracy bez wypowiedzenia, gdyż powód odmówił wykonania kursu w dniu po jego powrocie z Holandii, tłumacząc swoje stanowisko brakiem należytej regeneracji i względami rodzinnymi.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że rozwiązanie umowy o pracę w trybie art. 52 k.p. było niezgodne z prawem i uwzględnił w przeważającej części roszczenie powoda (bez roszczenia o sprostowanie świadectwa pracy w zakresie zmiany wymiaru pracy z ½ etatu na pełny etat).

W wyniku wniesienia apelacji przez pozwanego Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z 12 sierpnia 2019 r., V Pa (...) zmienił wyrok Sądu Rejonowego w ten sposób, że zasądził na rzecz powoda kwotę 1.315,17 zł tytułem odszkodowania, kwotę 2.710,26 zł tytułem ekwiwalentu za urlop, kwotę 16.926,78 zł tytułem diet i kwotę 2.902,55 zł tytułem ryczałtów za noclegi, wszystko z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 24 czerwca 2013 r. W pozostałym zakresie oddalił apelację i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Sąd Okręgowy w większości podzielił ustalenia i ocenę prawną, dokonana przez Sąd Rejonowy, jednakże zwrócił uwagę, że dokonując zaliczenia otrzymanego przez powoda wynagrodzenia, wyliczonego w oparciu o dowód z opinii biegłej, Sąd Rejonowy w sposób niezasadny przyjął, że należy nim w pierwszej kolejności pokryć wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, którego powód nie dochodził. Zdaniem Sądu Okręgowego wypłacona kwota

powinna być zaliczona w pierwszej kolejności na poczet podstawowego wynagrodzenia za pracę, następnie diet i ryczałtów za noclegi. Oznacza to, że zasądzona powodowi kwota 15.556,50 zł tytułem wynagrodzenia była orzeczeniem ponad żądanie pozwu i zgodnie z dyspozycją art. 321 k.p.c. nie mogła się ostać.

Skargi kasacyjne od powyższego wyroku Sądu Okręgowego wniosły obie strony, powołując się na oczywistą zasadność.

Pozwany oczywistej zasadności skargi upatruje w naruszeniu przez Sąd Okręgowy art. 328 § 2 k.p.c. przez niewskazanie przyczyn, dla których Sąd odmówił wiarygodności i mocy dowodowej zeznaniom świadków zatrudnionych u pozwanego i dokumentom świadczącym o zapewnieniu kierowcom noclegu oraz art. 232 w związku z art. 233 k.p.c. przez bezkrytyczną ocenę materiału dowodowego i w konsekwencji przyjęcie, że powód był w stanie utrzymać czteroosobową rodzinę za kwotę 1.500 zł, czyli z wynagrodzenia, jakie otrzymywał od pozwanego i nie posiadał dodatkowego zatrudnienia.

Z kolei powód oczywistej zasadności skargi dopatruje się w niezasadnym przyjęciu przez Sąd Okręgowy, że kwota 15.556,50 zł nie stanowiła podstawowego wynagrodzenia, co w konsekwencji doprowadziło do zmiany wyroku na niekorzyść powoda w tym zakresie.

Obie strony wniosły także odpowiedź na skargę kasacyjną przeciwnika procesowego, domagając się odmowy przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenia kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Obie skargi kasacyjna nie kwalifikowały się do przyjęcia celem ich merytorycznego rozpoznania.

W judykaturze przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi, przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że doszło do kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 grudnia 2013 r., III SK 19/13, LEX nr 1402642 oraz z 3 grudnia 2014 r., III PK 75/14, LEX nr 1621619), a przytoczone podstawy kasacyjne

uzasadniają uwzględnienie skargi (postanowienia Sądu Najwyższego: z 5 października 2007 r., III CSK 216/07, LEX nr 560577 oraz z 20 marca 2014 r., I CSK 18/14, LEX nr 1522063). Obie strony nie sprostają powyższym wymaganiom przede wszystkim z tej przyczyny, że nie wykazały kwalifikowanego naruszenia prawa, które spowodowałoby wydanie oczywiście nieprawidłowego wyroku. W przedmiotowej sprawie, mimo jej zawichości, Sąd Okręgowy w sposób jasny i precyzyjny wskazał jakie okoliczności uznał za uzasadnione oraz w jaki sposób przekładają się one na stanowiska stron procesowych.

Oczywiście nieuzasadnione jest twierdzenie pozwanego, że Sąd Okręgowy arbitralnie nie uwzględnił dowodów mających świadczyć o zapewnieniu przez pozwanego noclegu kierowcom. Sąd drugiej instancji podzielił w tym zakresie ustalenia Sądu Rejonowego, z których jednoznacznie wynika, że wprowadzie pozwany wynajmował mieszkanie na terenie Holandii, ale zarówno z jego lokalizacji (oddalonej o 120 km od miejsca zbiórki kierowców) jak i jednoznacznych twierdzeń byłych pracowników pozwanego wynika, że nie było możliwości korzystania z tego mieszkania, gdyż zajmowały je inne osoby, znane pozwanemu, jak również brak jakiegokolwiek potwierdzenia przekazania kierowcom kluczy do tego mieszkania. Ustalenia te uprawniały Sąd do przyjęcia, że powód nie miał zapewnionego noclegów w trakcie podróży służbowych. Zupełnie niezrozumiałe jest powoływanie się w uzasadnieniu oczywistej zasadności skargi kasacyjnej na naruszenie art. 232 w związku z art. 233 k.p.c. przez przyjęcie, że powód utrzymywał czteroosobową rodzinę za wynagrodzenie otrzymywane od pozwanego. Przede wszystkim ustalenia takie nie były objęte zakresem postępowania, a powód sam przyznał, że w trakcie zatrudnienia u pozwanego był czasowo zatrudniony w Holandii, o czym poinformował pozwanego i doszedł z nim do porozumienia w zakresie terminu wykonywanych przez niego przejazdów, tak by z tym zatrudnieniem nie kolidowały. Zarzut przedstawiony przez pozwanego nie wnosi zatem nic do sprawy.

Przechodząc następnie do oceny wniosku powoda o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, stwierdzić należy, że przede wszystkim nie powołano w nim przepisów, które miałyby przez Sąd Okręgowy zostać oczywiście naruszone. Niezależnie od powyższej wady konstrukcyjnej stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy przedstawił logiczny wywód, uzasadniający zaliczenie wynagrodzenia, jakie

otrzymał powód na poszczególne składniki wynagrodzenia, w tym wynagrodzenie zasadnicze, diety z tytułu podróży służbowych oraz ryczałty za nocleg. Słusznie też Sąd Okręgowy podniósł, że z uwagi na dyspozycję art. 321 k.p.c. niemożliwe jest zasądzenie ponad żądanie pozwu wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, nawet jeżeli było ono powodowi należne. Oznacza to, że wyrok Sądu Okręgowego odpowiada prawu i żądaniom samego powoda, zgłoszonym w pozwie.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.